

Az Európai Unió gabonapiaci szabályozása

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gabonapiac

Bevezetés

Az Európai Unióban a gabonafélék képviselik a szántóterület legnagyobb részét: a 76 millió hektárnyi szántó föld 48 %-án, 36 millió hektáron folyik gabonatermesztés. 85 millió tonna körüli éves búza-termeléssel az Unió a világon az első helyen áll, megelőzve a 65 millió tonna búzát előállító Amerikai Egyesült Államokat is.

Magyarország 4,7 millió hektáros szántóterületének 60 %-án, mintegy 2,7–2,8 millió hektáron termesztünk gabonaféléket. Ezek az adatok azt mutatják, hogy bár a gabonatermesztés az EU-ban a mezőgazdaság egyik legfontosabb ágazata, Magyarországon a gabonafélék növénytermesztésben és közvetett módon az állattenyésztésben betöltött szerepe az EU-val összehasonlítva sokkal jelentősebb és emberek tízezreinek megélhetését biztosítja.

Hazánkban éves szinten 12–14 millió tonna gabona előállítására van lehetőségünk, bár a rendszerváltás után a termelés 10 millió tonna körüli szintre esett vissza. A Magyarországon megtermelt gabonafélék kiváló minőségi tulajdonságai és általában kedvező ára szinte minden évben lehetővé teszik a feleslegek exportját, vagyis a gabonaágazat hazánk számára nem csak önellátást, de jelentős export-árbevételt is biztosít.

Magyarország 1998. elején az Európai Unióval megkezdte a csatlakozási tárgyalásokat és a legoptimistább előrejelzések szerint már 2002-ben az Unió – remélhetőleg teljes jogú – tagjai lehetünk. A teljes jogú taggá válás a világ talán legrészletesebben szabályozott és legösszetettebb piacsabályozási rendszerének kötelező átvételét is jelenti. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a csatlakozás időpont-

jában a magyarországi szabályozás érvényét veszti és hazánkban is, mint az Európai Unió összes tagországában, ugyanaz az egységes szabályozás vonatkozik majd a gabonaágazat szereplőire. A szabályozás egyes elemeinek alkalmazása alól az újonnan belépő országok átmeneti – néhány éves időszakra – felmentést, úgynevezett derogációt kérhetnek, de hosszabb távon teljes egészében át kell venniük az EU szabályozását.

Az Európai Unió jelenleg 15 tagországból áll és a tervek szerint a közép-kelet-európai kibővülés első körében újabb 6 taggal – köztük Magyarországgal – gyarapszik. Nyilvánvaló, hogy ilyen nagyszámú tagország esetében az egységes gabonapiaci szabályozásnak – mivel a sokszor teljesen ellentétes érdekű tagországok egymással folytatott hosszas egyeztetéseinek következtében, mint kompromisszumos megoldások sorozata jött létre – az egyes tagországokra nézve természetesen negatív hatásai is lehetnek. Az Unióhoz való tartozás azonban nagyfokú biztonságot is jelent, hiszen már az 1957-ben aláírt, az Európai Uniót megalapító Római Szerződés legfontosabb célkitűzései között is szerepel:

- a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság megfelelő életszínvonalának biztosítása,
- a piacok stabilizálása, valamint
- a megfelelő belső ellátás biztosítása.

Mint látni fogjuk, az Európai Unió gabonapiaci rendtartása úgy épül fel, hogy a fenti célkitűzések elérését garantálja. Ezért Magyarország csatlakozása a gabonaágazat szereplői számára is előreláthatólag jóval több előnnyel, mint hátránnyal jár majd. Egy EU-tagországbeli, szakmailag is megfelelően felké-

szült és jó minőségű gabonát előállító termelő ugyanis már a gabona vetését megelőzően nagy pontossággal meg tudja tervezni kiadásait és bevételeit. Teheti mindezt azért, mert az EU garantálja, hogy piaci zavar – pl. túlzottan alacsony piaci árak vagy értékesítési nehézségek – esetén is olyan áron vásárolja fel akár a teljes felajánlott gabonamennyiséget, amely a hektáronként járó támogatásokkal együtt megfelelő jövedelmet biztosít a gazdálkodó számára. Ennek azonban alapfeltétele a termelők pozitív hozzáállása, mint például a termeléssel kapcsolatos részletes és pontos információk szolgáltatása az EU felé.

A csatlakozással járó előnyök érvényesülése azonban annak is függvénye, hogy Magyarország a csatlakozási tárgyalásokon mennyire felkészülten jelenik meg, illetve a csatlakozásig milyen mértékben tudja véghezvinni azokat az elengedhetetlen változtatásokat, melyek az Európai Unió bonyolult, de kiszámítható és ezért nagyfokú biztonságot nyújtó, valamint a gabonaágazatban tevékenykedőknek jelentős anyagi támogatást is adó rendszerének átvételéhez feltétlenül szükséges.

A kormányzati felkészülés mellett legalább ugyanolyan fontos, hogy az EU gabonapiac-szabályozási rendszerének leendő alanyai, vagyis a termelők, a feldolgozók és a kereskedők már most alaposan megismerjék, hogy a csatlakozással milyen jogok és kötelezettségek vonatkoznak majd rájuk, milyen új kihívásoknak kell majd megfelelniük. Mivel az EU piacszabályozási rendszere is folyamatosan változik, a jobb felkészülés érdekében szükséges a változások nyomán követése is. E kiadvány is azzal a céllal készült, hogy naprakész ismeretek átadásával ezt a felkészülési folyamatot segítse.

Az EU gabonapiaci szabályozásának jelenlegi rendszere

Az EU gabonapiaci rendtartása a Közös Agrárpolitika (KAP) 1992. évi reformja során nyerte el jelenlegi formáját. A rendszer három fő elemből áll:

- kompenzációs támogatások és területpihentetés
- intervenciós rendszer
- export-importszabályozás

Kompenzációs támogatások és területpihentetés

A gabonapiaci szabályozás 1992. évi reformja során a termelői árak jelentősen, mintegy 30%-kal csökkentek. Az Európai Unió ezzel két fő célt kívánt elérni:

- A belső árak csökkentése folytán a gabonaárak közelítését a világpiaci árakhoz, hogy ezáltal kisebb támogatással vagy esetleg támogatás nélkül lehessen a feleslegeket exportálni;
- Az alacsonyabb belső piaci árak megteremtésével a gabonafélék EU-n belüli takarmány-célú felhasználásának növekedését.

Mivel azonban a termelői árak csökkenése a gazdálkodók jövedelmének jelentős kiesésével járt volna (mely ellentmondásban állna az EU-nak a termelők részére jövedelembiztonságot garantáló politikájával), bevezették a gabonatermesztőknek hektáronként járó úgynevezett **kompenzációs támogatást**.

A kompenzációs támogatásra való jogosultság legfontosabb szabályai a következők:

Támogatható gabonafélék köre:

- durumbúza
- egyéb búza és kétszeres
- kukorica
- árpa
- rozs
- szemescirok
- hajdina, köles, madárköles
- egyéb gabonafélék
- csemegekukorica

Támogatási időszak:

A támogatás **gazdasági** évenként jár, mely gabonánál egy adott év július 1-jétől a következő év június 30-ig tart.

Támogatható területnagyság:

Kompenzációs támogatásban a gabonatermesztők mellett az olaj-*(napraforgó, repce, szója)* és fahéj növények *(takarmányborsó, lóbab, édesvirágú csillagfűrt)*, valamint az olajlen termelői is részesülnek. A kompenzációs támogatásokban részesíthető területet az EU maximálta: ez az úgynevezett **bázisterület**. Ezt a jelenlegi tagországok esetében az adott országra vagy annak régióira határozták meg oly módon, hogy az 1989–90–91. években szántó-földként művelt vagy központi támogatással ugaroltatott terület átlagát vették. A bázisterületen belül az egyes növényfajok maximális vetésterületét – az olajnövényeken kívül – nem határozták meg, az évről évre tetszőlegesen változhat. **Az EU-ban tehát nincs a hagyományos értelemben vett gabonatermelési kvóta.**

A támogatás hektáronkénti összegének kiszámítása:

Az adott tagországban vagy gabonatermesztő régióban az egy hektárra jutó támogatás összegének kiszámításához két alapadat meghatározása szükséges:

1. Regionális átlaghozam (referenciahozam)

Kiszámítása a jelenleg érvényes szabályok szerint úgy történik, hogy az 1986/87-től az 1990/91. gazdasági évig eltelt ötéves időszak országos gabona átlagterméséből, a legmagasabb és legalacsonyabb termésátlagú évet figyelmen kívül hagyva, a fennmaradó három év termésátlagát veszik. Lehetőség van – de nem kötelező – a gabonaféléken belül külön kukorica bázisterület és átlaghozam meghatározására, valamint az öntözött és öntözés nélküli termesztés körzeteinek különválasztására is. Ezt a rendszert alkalmazva a jobb adottságú területek nagyobb összegű kompenzációs támogatásban részesülhetnek, a kedvezőtlenebb adottságú régiókban gazdálkodó gabonatermesztők viszont kisebb összegű közvetlen támogatást kapnak.

¹ 1 euro (az Európai Unió közös pénzneme) 1999 áprilisában 250 forint

2. Támogatás alapösszege

Ez az Európai Unió Tanácsa által folyamatosan felülvizsgált szorzószám, melynek összege jelenleg **54,34 euro¹/referenciahozam-tonna** (kb. 13 600 Ft).

Amennyiben Magyarország már most az Unió teljes jogú tagja lenne és területét nem osztanánk fel eltérő termésátlagú gabonatermesztő régiókra, a 80-as évek második felére jellemző 5 tonnás átlaghozammal számolva a gabonatermesztőink minden gazdasági évben hektáronként kb. 68 000 forint összegű vissza nem térítendő támogatásban részesülnének.

Speciális durumbúza-termesztési támogatás:

Az EU különleges intézkedéseket alkalmaz a **durumbúza** esetében. Az ún. „tradicionalis” területeken az előbbieken felvázolt kompenzációs támogatáson felül (!) hektáronként további, **344,5 euro (86 ezer Ft) összegű pótlólagos támogatást** fizet. A tradicionalis régiókon kívüli durumbúza-termesztő, ún. **nem-tradicionalis területeken** is adható – a fenténél kisebb mértékű (hektáronként 138,9 euro, vagyis kb. 35 ezer Ft) – kiegészítő támogatás. Ezek a támogatások azonban csak bizonyos tagországok egyes régióira meghatározott maximális területnagyságig járnak. Magyarország már jelezte az EU felé, hogy – durumbúza-termesztési hagyományokkal rendelkező ország révén – részesülni kíván ebben a támogatási formában.

Részvétel a területpihentetési programban:

1. Kötelező területpihentetés

Kompenzációs támogatásban csak az a termelő részesülhet, aki szántóterületének bizonyos %-át „pihentetni”, azaz bizonyos időre kivonja a termelésből. Ez a maximális arány jogszabályilag 17,5%, az ugaroltatandó területet ezen belül – a készletek és a szükségletek mértékének függvényében – az Európai Unió Tanácsa évente határozza meg. Az 1998/99-es gazdasági évre a kötelező területpihentetés mértéke a szántóterület 10%-a. Ez a gyakorlatban azt jelenti,

hogy egy 100 ha-on gazdálkodó farmer – néhány kivételtől eltekintve – évente csak 90 hektáron termelhet szántóföldi növényeket, 10 hektárt pedig ugaroltatnia kell. Az EU azonban ezt sem kívánja ingyen: a „nem-termelés” miatti jövedelem-kiesés pótlására **területpihentetési kompenzációt** fizet, melynek hektáronkénti összege **68,83 euro/referenciahozamtonna, szorozva** az országra vagy régióra jellemző **referenciahozammal** (5 tonnás referenciahozam esetén pl. 344 euro, azaz 86 ezer forint).

Kistermelői kedvezmény:

A területpihentetési kötelezettség alól kivételt képeznek a 92 tonnánál kevesebb gabona előállításához szükséges szántóterülettel (magyar viszonylatban ez kb. 20 ha földterületet jelent) rendelkező úgynevezett kistermelők: részükre területpihentetés nélkül is jár a teljes kompenzációs támogatás.

Az előírások betartását szigorúan ellenőrzik; azok be nem tartása büntető szankciókat von maga után. Így például amennyiben egy adott gazdasági évben az engedélyezett bázisterületet egy adott tagállamban meghaladják, az egyes gazdálkodóra jutó támogatott terület a túllépés arányában lecsökken, sőt, a következő évben a kötelezően előírt mértéken felül az előző évi túllépés mértékével egyező nagyságú plusz területet kell pihentetni úgy, hogy erre nem jár a kompenzációs támogatás.

Önkéntes területpihentetés

Az EU minden gabonatermesztőnek lehetőséget biztosít arra, hogy a kötelezően pihentetendő terüle-

tén felül is – vetésterületének meghatározott százalékaig – ugaroltasson területet. Ilyen esetben ezekre a területekre is jár a területpihentetési kompenzáció.

Pihentetett területeken folytatható mezőgazdasági termelés:

A szabályozás lehetőséget biztosít a „pihentetett” területeken folytatott, nem élelmiszeripari és nem takarmányozási célú növénytermesztésre. Ilyen növények például az olajrepcé, napraforgó, szójabab, amelyeket biodízel üzemanyag és kenőolajok gyártására használnak fel. Alapvető kikötés, hogy az ilyen területeken termelt növények nem használhatók fel emberi fogyasztásra vagy állatok takarmányozására, valamint a végtermék értékének meg kell haladnia a feldolgozás során nyert bármely melléktermék értékét. A területpihentetési kompenzációra a farmer csak abban az esetben tarthat igényt, amennyiben rendelkezik a feldolgozóval kötött szerződéssel a termény ipari célú felhasználásáról.

Jelentkezés a támogatásra:

Amennyiben egy termelő igényt tart a kompenzációs támogatásra, megadott határidőig igen részletes és pontosan kitöltött támogatási kérelmet kell benyújtania a megfelelő nemzeti hatósághoz. A támogatási kérelmeket szigorúan ellenőrzik és amennyiben azok valótlan adatokat tartalmaznak, a termelő akár el is veszítheti támogatásra való jogosultságát.

Az ellenőrzésnek számos formája létezik. Ilyen például a szűrőpróbaszerű helyszíni ellenőrzés, melynek során a hatóság ellenőrei akár méréssel is ellenőrizhetik, hogy a bejelentett terület és a tényleges vetésterület megegyezik-e, illetve, hogy valóban a bejelentett növényt vetették-e el az adott területen.

A kompenzációs támogatások kifizetésének ideje

A kompenzációs támogatások és a területpihentetési kompenzáció kifizetése minden tagállamban az adott gazdasági év október 16. és december 31. között történik.

Intervenciós rendszer

Intervenciós felvásárlás

Az EU gabonapiaci rendtartásában az intervenció utolsó lehetőségként abban az esetben jöhet számításba, ha a szabadpiaci terményforgalomban a piaci ár az intervenciós alapárnál alacsonyabb szintre süllyedne. Ebben az esetben az Európai Unió a gabonafélék intervenciós áron történő felvásárlásával garantálja, hogy az árutulajdonosok megfelelő szintű árbevétele, ezáltal jövedelemszintje garantálva legyen.

Az intervenciós felvásárlási rendszer legfontosabb jellemzői:

• Intervencióra felajánlható gabonafélék:

Búza, durumbúza, kukorica, árpa, rozs és cirok

• Intervenciós ár:

Minden gabonafélére egységesen 119,19 euro/tonna (30 000 Ft). Ez az ár az intervenciós időszakon belül havonta 1 euro-val nő. Az intervenciós ár a felajánlóhoz legközelebb eső úgynevezett intervenciós központban, az áru kirakodás előtti állapotára érvényes.

• Intervenciós időszak:

Általában november 1. – május 31., a déli tagállamokban augusztus 1. – április 30. Az aratás és az intervenciós időszak kezdete körüli időszakban az EU a piacra bízta az árak alakulását. Az árak azonban ekkor sem süllyednek túl alacsonyra, hiszen fennáll a lehetősége, hogy az árutulajdonos a leartott gabonát betárolva megvárja az intervenciós időszak kezdetét.

• Intervenciós felajánlásra jogosultak köre

Intervenciós felvásárlásra bármely árutulajdonos – azaz termelő, termelői beszerző és értékesítő szövetkezet, kereskedő és feldolgozó – felajánlhatja gabonáját.

• Mennyiségi előírások

Intervencióra egy adott gabonaféléből minimum 80 tonnát lehet felajánlani, de az egyes tagországok

ennél magasabb minimum-mennyiséget is meghatározhatnak (Franciaországban pl. 500 tonna). A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a kistermelők szövetkezéssel vagy felvásárlókon keresztül tudnak csak részt venni a rendszerben.

• Minőségi előírások

Az intervencióra felajánlható gabonafélék minimális minőségi követelményeit a *mellékelt táblázat* tartalmazza. Mivel az intervenciós árat egy ennél magasabb minőséghez kötötték, a minimum-követelményeket éppen, hogy teljesítő gabonáért kifizetendő intervenciós árból az átvevők maximum 5 %-ot levonhatnak.

Az Unió kötelezettséget vállal arra, hogy amennyiben az intervencióra felajánlott gabona a minimális mennyiségi és minőségi követelményeknek megfelel, az intervenciós időszakon belül annak teljes mennyiségét felvásárolja.

Az intervenciós készletek értékesítése

Az intervenciós készletek értékesítése során az Unión belüli vevőkkel szemben semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem alkalmazható, ezért az csak pályázatos úton történhet. Ennek két formája létezik:

- intervenciós készletek értékesítése az EU belső piacán.
- intervenciós készletek értékesítése külső (nem EU-tagországi) piacon.

Az intervenció készletek belső piaci értékesítésére csak akkor kerülhet sor, ha nem áll fenn a piaci árak túlzott leszorításának veszélye, illetve a belpiaci árak aránytalanul magasak. Az ajánlati árak legalább a belső piaci vagy az intervenció árral (a magasabb a mérvadó) megegyező nagyságúnak kell lennie.

Az intervenció készletek külpiaci értékesítése az export-pályáztatáshoz hasonló (ld. következő pont) rendszerben történik. Itt azonban nem az export-támogatás mértékére, hanem az intervenció gabona vételárára pályáznak a kereskedők. Mivel ez a vételár az intervenció áránál alacsonyabb is lehet, ez a módszer is egyféle exporttámogatásnak minősül. Annak garantálására, hogy a piaci árán olcsóbban megvásárolt gabona ne kerülhessen újra az EU belső piacára, a pályázónak igen magas összegű letéti díjat kell befizetnie. A befizetett összeget csak abban az esetben kapja vissza, amennyiben hivatalos okmányokkal igazolni tudja, hogy a kérdéses gabonátétel elhagyta az EU területét.

Export-import szabályozás

Engedélyezési rendszer

A gabona közös piaci szervezetének hatálya alá eső termékek közül bármelyiknek az Európai Unióba történő importálása vagy onnan történő exportálása olyan import- vagy exportengedélyhez kötött, amelyet a tagállamok bármely kérelmezőnek kiadhatnak, tekintet nélkül arra, hogy az EU-ban hol található a székhelye.

Az import- vagy exportengedély az Európai Unió teljes területén érvényes. Az engedélyek kibocsátását letéti díj befizetéséhez kötik, amely garancia, hogy az importot vagy exportot az engedély érvényességi idején belül végrehajtják; a biztosíték teljes egészében vagy részben elvész, ha az ügyletet nem, vagy csak részben bonyolítják le. Az engedélyezés csak az export- és importfolyamatok nyomán követését szolgálja. Az engedélyek kiadása általában nem tagadható meg, amennyiben a kérelmező az előírt biztosítékot (általában bankgaranciát) letétbe helyezte. Az EU

Bizottságának azonban – nagyon indokolt esetben (pl. belső ellátás veszélyeztetettsége) – lehetősége van az engedélykiadás felfüggesztésére – ez indokolja az engedélyek kiadásakor alkalmazott háromnapos „átfutási időt” (a készletek nyomon követhetőségének biztosítására) –, erre azonban a gyakorlatban csak nagyon ritkán kerül sor.

Az exportengedélyek gabonafélékre általában a kibocsátás hónapját követő negyedik hónap végéig, az importengedélyek 45 vagy 60 napig érvényesek.

Exporttámogatás

Mivel az Európai Unió belső piacán a gabonára általában meghaladják a világpiaci árakat, a feleslegek exportja csak támogatással lehetséges.

Az exporttámogatás mértékét több tényező is befolyásolja: az EU-n belüli ellátás biztonsága, az Unió piacán a jelentős áringadozások elkerülése, a Közösségen belül és a más exportáló országokban uralkodó árviszonyok, a szállítás költségei, valamint a WTO-val (Világkereskedelmi szervezet, a GATT utódszervezete) szembeni elkötelezettségek. A támogatások megállapítása nem automatikus: annak mértékéről a tagországok és az EU Bizottsága képviselőiből álló Gabona Menedzsment Bizottság hetente dönt.

Az EU-n belül az exporttámogatás két rendszere létezik:

- pályázat nélküli támogatási rendszer
- pályázatos (tender)rendszer

A gabonafélék és elsődlegesen feldolgozott termékeik (mint pl. liszt, korpa, maláta) bizonyos rendeltetési helyekre történő exportjakor járó támogatások megállapítása pályázat nélkül, időszakonként történik. Ezeket a támogatásokat a kereskedők bármikor felhasználhatják: céljuk a hagyományos kereskedelem ösztönzése. Mértékük általában a pályázati úton elnyerhető támogatások szintje alatt kerül meghatározásra.

A búza, árpa és a többi fő gabonaféle esetében a Menedzsment Bizottság dönt mind a szabad piacról, mind pedig az intervenció készletekből származó gabonára vonatkozó pályázatok kiírásáról és a

pályázatok elfogadásáról. A pályázók – megfelelő letéti díj befizetésével egyidejűleg – intervenciók készletek esetén az eladási árra, szabad piaci készletek esetén az exporttámogatás mértékére pályáznak. A legkedvezőbb ajánlatot tevők nyernek jogosultságot a támogatásra. Az elnyert támogatás mértékét a kiadott exportengedélyen is feltüntetik és annak tulajdonosa az engedély teljes érvényességi ideje alatt jogosult az ott szereplő támogatásra, függetlenül attól, hogy a következő hetekben hogyan változik az exporttámogatások vagy az intervenciók készletek eladási árának mértéke.

Az EU gabonapiaci szabályozása arra is lehetőséget biztosít, hogy amennyiben a világpiaci árak elérik vagy meghaladják az EU-ba irányuló, úgynevezett maximális vámmal terhelt importárat, exportadó kivetésére kerüljön sor. Ennek célja a gabonafélék EU-ból történő kiáramlásának visszaszorítása. Az exportadó mértékét a belső piaci ellátás egyensúlya és a világpiaci áralakulás határozzák meg. Az Európai Unió ilyen esetben tehát elsősorban nem az exportengedélyek kiadásának felfüggesztésével, hanem az exportadó mértékével kívánja visszaszorítani a gabonakészletek nemkívánatos kiáramlását.

Import

Az EU-ban a GATT valamint az EU és az USA között megkötött ún. Blair House egyezmény hatályba lépését követően a gabonafélék piacvédelmében alapvető változás következett be. Az új rendszerben az úgynevezett import-lefölözés nem alkalmazható korlátozás nélkül, a GATT egyezmény fix vámkorlátokat tartalmaz. A gabonafélék közül azonban a búza, a durumbúza, a rozs, az árpa, a kukorica és a cirok esetében a vámot elsődlegesen nem a GATT fix vámtétel, hanem a Blair House egyezmény alapján határozzák meg, mely egy alacsonyabb vámszintet jelent és elsősorban a világpiaci áráktól és a mindenkori intervenciók ártól függ. Más agrártermékek piacvédelméhez hasonlóan, a gabonafélék importjánál is – a GATT védelmi záradék keretében – meghatározott mennyiségi- és árváltozás esetében pótvám szabható ki.

Az EU gabonapiaci szabályozásának várható alakulása

Az Európai Unió Bizottsága „AGENDA 2000” címmel 1997. nyarán tette közzé a Közös Agrárpolitika további reformjára vonatkozó javaslatait. Az eredeti javaslatot az Európai Unió Tanácsa hosszas vita után, több módosítással 1999. március végén fogadta el. Az elfogadott reformtervezet szerint a gabonaágazatra vonatkozó szabályozásban a 2000/2001. gazdasági évtől kezdődően az alábbi változások lépnek életbe:

- a) az **intervenció ár** csökkentése a jelenlegi 119,19 euro/tonna szintről – két év alatt, két egyenlő, 7,5–7,5 %-os -os lépésben – 101,31 euro/tonna (25 300 Ft) szintre. Az ezt követő években – a piaci helyzet függvényében – további árcsökkentés lehetséges;
- b) a termelők jövedelem-kiesésének kompenzálása céljából a **kompenzációs támogatás alapösszegének növelése**, a jelenlegi 54,34 euro/referenciahozam-tonnáról – ugyancsak két lépésben – 63 euro/referenciahozam-tonna szintre. Ez a növekedés az intervenció ár csökkenéséből származó jövedelemcsökkenésnek csak a felét fedezi. Nem feltétlenül csökken azonban a termelők jövedelme, hiszen amennyiben a világpiaci árak kedvezően alakulnak, a gabonatermés szabad piaci értékesítése esetén az intervenció áránál jóval magasabb eladási árhat is elérhetnek.
- c) területpihentetési kompenzáció jelenlegi szintje (68,83 euro/ referenciahozam-tonna) ugyancsak 63 euro/referenciahozam-tonna összegre változik, azaz kismértékben csökken;
- d) a **kötelező területpihentetés alapszintjét 10%-ban** állapították meg, de az Európai Unió Tanácsa bármely évben ennél magasabb és alacsonyabb arányt is meghatározhat;
- e) a **kompenzációs támogatások kifizetésének időszaka későbbre** – a november 16. – január 31. közötti időszakra – **tolódott**.

Az intervencióra felajánlható gabona minimális minőségi követelményei

	Durum-búza	Búza	Rozs	Árpa	Kukorica	Cirok
A. Maximális nedvességtartalom	14,5%	14,5%	14,5%	14,5%	14,5%	14,5%
B. Egészséges gabonaszemek	88%	88%	88%	88%	88%	88%
Nem egészséges gabona	12%	12%	12%	12%	12%	12%
ebből:						
1. Tört szem	6%	5%	5%	5%	10%	10%
2. Gabonaszemekből álló szennyeződések (a 3. pontban felsoroltakon kívül), amelyből	5%	7%	5%	12%	5%	5%
a) zsugorodott szemek				} 5%		
b) más gabona	3%					
c) rovarkárosított szemek						
d) elszíneződött csírájú szemek						
e) hősérült szemek	0,5%	0,5%	3%	3%	3%	3%
3. Penészes és/vagy fuzárium-fertőzött szemek, amelyből fuzárium-fertőzött	1,5%					
4. Csírázott szemek	4%	6%	6%	6%	6%	6%
Vegyes szennyeződések, amelyből	3%	3%	3%	3%	3%	3%
a) idegen magvak	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
– káros						
– egyéb						
b) károsodott szemek - spontán hőkárosodást vagy szárítás során túlhevítés következtében hőkárosodást szenvedett szemek	0,05%	0,05%				
c) idegen anyag						
d) héjrészek						
e) anyarozs	0,05%	0,05%	0,05%	–	–	–
f) erjedt szemek						
g) élettelen rovarok és rovarrészek						
C. Egészségesen vagy részben áttetsző szemek maximálisan megengedett aránya	40%	–	–	–	–	–
D. Engedélyezett maximális csersav-tartalom ⁴						1%
E. Minimális fajsúly (kg/hl)	78	72	68	62	–	–
F. Fehérjetartalom ³	11,5%	–	–	–	–	–
G. Hagberg-féle esésszám	220	220	–	–	–	–
H. Zeleny-index	–	20	–	–	–	–